

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2010-2011

6 JUILLET 2011

Proposition de loi modifiant les dispositions du Code judiciaire relatives à la discipline

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. MAHOUX

Art. 6

Supprimer cet article.

Justification

L'article visé crée un système automatique liant deux évaluations négatives successives à une sanction disciplinaire.

Cette proposition ne peut être retenue.

L'évaluation est essentiellement un instrument de gestion.

Elle est par ailleurs considérée par la plupart des autorités disciplinaires comme un moyen utile de prévention et de réaction, qu'il faut clairement distinguer de la discipline, qui constitue la réponse ultime, réservée aux seules infractions déontologiques graves et patentes, exigeant une sanction.

Comme l'indique le Conseil Supérieur de la Justice dans son avis du 25 novembre 2009, la finalité de l'évaluation ne peut être la sanction des magistrats.

Le caractère insuffisant de l'évaluation peut, certes, mettre en évidence certains comportements qui sont susceptibles de faire l'objet de sanctions disciplinaires.

Voir:

Documents du Sénat :

5-1067 - 2010/2011 :

N° 1 : Proposition de loi de de M. Delpérée et consorts.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2010-2011

6 JULI 2011

Wetsvoorstel tot wijziging van de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de tucht

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER MAHOUX

Art. 6

Dit artikel doen vervallen.

Verantwoording

Het bedoelde artikel scheidt een automatisch systeem waardoor twee opeenvolgende negatieve evaluaties gekoppeld worden aan een tuchtstraf.

Dit voorstel kan niet in aanmerking worden genomen.

De evaluatie is hoofdzakelijk een managementinstrument.

De meeste tuchtoverheden beschouwen het overigens als een nuttig preventie- en reactiemiddel, dat duidelijk moet worden onderscheiden van de tucht, uliem antwoord dat alleen wordt gebruikt bij ernstige en duidelijke schendingen van de plichtenleer die een sanctie vergen.

Zoals de Hoge Raad voor de Justitie in zijn advies van 25 november 2009 stelt, kan het niet de bedoeling van de evaluatie zijn de magistraten te straffen.

Ongetwijfeld kan een onvoldoende bij een evaluatie bepaalde gedragingen aan het licht brengen die voor tuchtstraffen in aanmerking komen.

Zie:

Stukken van de Senaat :

5-1067 - 2010/2011 :

Nr. 1 : Wetsvoorstel van de heer Delpérée c.s.

Il est cependant évident que le caractère insuffisant de l'évaluation peut ne présenter aucun lien avec un comportement disciplinaire inadéquat.

La sanction prévue à l'article examiné n'a pas de fondement dans la mesure où elle présente une automaticité injustifiée.

N° 2 DE M. MAHOUX

Art. 7

Supprimer cet article.

Justification

L'article visé crée un système automatique liant deux évaluations négatives successives à une sanction disciplinaire.

Cette proposition ne peut être retenue.

L'évaluation est essentiellement un instrument de gestion.

Elle est par ailleurs considérée par la plupart des autorités disciplinaires comme un moyen utile de prévention et de réaction, qu'il faut clairement distinguer de la discipline, qui constitue la réponse ultime, réservée aux seules infractions déontologiques graves et patentes, exigeant une sanction.

Comme l'indique le Conseil Supérieur de la Justice dans son avis du 25 novembre 2009, la finalité de l'évaluation ne peut être la sanction des magistrats.

Le caractère insuffisant de l'évaluation peut, certes, mettre en évidence certains comportements qui sont susceptibles de faire l'objet de sanctions disciplinaires.

Il est cependant évident que le caractère insuffisant de l'évaluation peut ne présenter aucun lien avec un comportement disciplinaire inadéquat.

La sanction prévue à l'article examiné n'a pas de fondement dans la mesure où elle présente une automaticité injustifiée.

N° 3 DE M. MAHOUX

Art. 12

Apporter à l'article 405, § 1er, proposé, les modifications suivantes :

- **supprimer le 4°;**
- **renuméroter les 5° à 8° en 4° à 7°.**

Justification

Le texte à l'examen crée une nouvelle sanction disciplinaire, le déplacement disciplinaire, qui ne peut être retenue, à la fois pour des raisons de principe et des raisons constitutionnelles.

Het is evenwel duidelijk dat een onvoldoende bij een evaluatie ook geen enkel verband kan hebben met tuchtrechtelijk onaangepast gedrag.

De sanctie waarin voorliggend artikel voorziet is ongegrond, omdat er geen verantwoording is voor het automatisme ervan.

Nr. 2 VAN DE HEER MAHOUX

Art. 7

Dit artikel doen vervallen.

Verantwoording

Het bedoelde artikel scheidt een automatisch systeem waardoor twee opeenvolgende negatieve evaluaties gekoppeld worden aan een tuchtstraf.

Dit voorstel kan niet in aanmerking worden genomen.

De evaluatie is hoofdzakelijk een managementinstrument.

De meeste tuchtoverheden beschouwen het overigens als een nuttig preventie- en reactiemiddel, dat duidelijk moet worden onderscheiden van de tucht, uitiem antwoord dat alleen wordt gebruikt bij ernstige en duidelijke schendingen van de plichtenleer die een sanctie vergen.

Zoals de Hoge Raad voor de Justitie in zijn advies van 25 november 2009 stelt, kan het niet de bedoeling van de evaluatie zijn de magistraten te straffen.

Ongetwijfeld kan een onvoldoende bij een evaluatie bepaalde gedragingen aan het licht brengen die voor tuchtstraffen in aanmerking komen.

Het is evenwel duidelijk dat een onvoldoende bij een evaluatie ook geen enkel verband kan hebben met tuchtrechtelijk onaangepast gedrag.

De sanctie waarin voorliggend artikel voorziet is ongegrond, omdat er geen verantwoording is voor het automatisme ervan.

Nr. 3 VAN DE HEER MAHOUX

Art. 12

Het voorgestelde artikel 405, § 1, wijzigen als volgt :

- **het 4° doen vervallen;**
- **5° tot 8° vernummeren in 4° tot 7°.**

Verantwoording

Voorliggende tekst scheidt een nieuwe tuchtstraf, de overplaatsing bij tuchtmaatregel, die zowel om principiële als om grondwettelijke redenen niet in aanmerking kan worden genomen.

Comme le souligne, à juste titre, le Conseil supérieur de la Justice dans son avis du 19 janvier 2010 relatif à la modification du droit disciplinaire de l'ordre judiciaire :

« Le CSJ estime que la peine de mutation, prévue dans la note du ministre, est inadéquate, tant à l'égard du magistrat sanctionné qu'à l'égard de la nouvelle juridiction vers laquelle le magistrat serait muté. La nouvelle juridiction qui accueillera le magistrat sanctionné se sentira dévalorisée. ».

Sur le plan des principes, ce type de sanction ne peut qu'aboutir à des dysfonctionnements, tant dans le chef du magistrat sanctionné, stigmatisé par la juridiction qui le reçoit, que dans le chef de cette dernière, laquelle ne pourra que se sentir « punie ».

Par ailleurs, cette sanction pose question au regard du principe constitutionnel d'inamovibilité des juges.

Pour rappel, l'article 152 de la Constitution prévoit en effet que :

« Les juges sont nommés à vie. Ils sont mis à la retraite à un âge déterminé par la loi et bénéficient de la pension prévue par la loi.

Aucun juge ne peut être privé de sa place ni suspendu que par un jugement.

Le déplacement d'un juge ne peut avoir lieu que par une nomination nouvelle et de son consentement ».

Il est évident que, dans la sanction prévue, le consentement du magistrat n'est pas recherché et son éventuel refus n'est pas pris en compte, ce qui ne peut rencontrer l'exigence constitutionnelle.

Par conséquent, cette sanction doit être supprimée de l'arsenal nouvellement prévu.

Philippe MAHOUX.

De Hoge Raad voor de Justitie stelt in zijn advies van 19 januari 2010 over de wijziging van het tuchtrecht van de rechterlijke orde terecht :

« De HRJ meent dat de mutatie die in de nota van de minister is bepaald, niet aangewezen is, zowel ten opzichte van de gesanctioneerde magistraat als ten opzichte van het nieuwe rechtscollege waarnaar de magistraat zou worden overgeplaatst. Het nieuwe rechtscollege dat de gesanctioneerde magistraat zal ontvangen, zal een gebrek aan waardering ervaren. ».

Dergelijke sanctie kan op principieel gebied slechts tot gebrekkig functioneren leiden, zowel van de gestrafte magistraat, die gestigmatiseerd zal worden door het rechtscollege dat hem ontvangt, als van dat rechtscollege, dat zich slechts « gestraft » zal kunnen voelen.

Overigens doet die straf vragen rijzen rond het beginsel van de onafzetbaarheid van rechters.

We herinneren eraan dat artikel 152 van de Grondwet immers het volgende bepaalt :

« De rechters worden voor het leven benoemd. Zij worden in ruste gesteld op de bij de wet bepaalde leeftijd en genieten het bij de wet bepaalde pensioen.

Geen rechter kan uit zijn ambt worden ontzet of worden geschorst dan door een vonnis.

De overplaatsing van een rechter kan niet geschieden dan door een nieuwe benoeming en met zijn toestemming ».

Het ligt voor de hand dat bij de hier vooropgestelde straf de toestemming van de magistraat niet wordt gezocht en dat met zijn eventuele weigering geen rekening wordt gehouden, zodat niet aan de grondwettelijke vereiste wordt voldaan.

Die straf moet bijgevolg worden geschrapt uit het nieuw voorgestelde arsenaal.